

Kadıyânîlik ve Modernizm

Kadıyânîlik ve bu hareketin önemli ismi Muhammd Ali hakkında bilgilere yer verilen yazı, Üveys Akı Hoca Efendi tarafından kaleme alındı.

Mevlana Muhammed Ali Kimdir?

Mevlana Muhammed Ali, İngiliz sömürgesine girdikten sonra Hindistan Pencap-Kadiyan'da **Mirzâ Gulam Ahmet Kadıyânî** (1835-1908) tarafından kurulan ve ölümüyle ikiye bölünen İngiliz destekli kadıyânîlik hareketinin, **Lahor Ahmedîleri** kısmının lideri olan zattır.

The Holy Quran

İngilizlere olan sadâkatının eseri olarak, İslam adına Müslümanları asimile ve pasifize eden tezler üretmiş ve İslâmı batı kültürüne beğendirebilmek amacıyla rasyonalist yorumlarla bezediği **The Holy Quran** isimli tefsirli mealini kaleme almıştır. Bu tefsir, yazarın üstadı Mirzâ Gulam Ahmet Kadıyânî'nin **Mehdilik** ve sonra da Peygamberlik iddiaları nedeniyle, İslam coğrafyasında pek karşılık bulamamış olsa da Avrupa ve Amerika'da ciddi anlamda okuyucu kitlesine hitap etmeyi başarmıştır. Ayrıca bir çok modernist ve batılı **şarkiyatçıya** da kaynaklık etmiştir.

Kadıyânîlik ve Muhammed Ali Tefsiri

Mevlana Muhammed Ali, tefsirini hadisler ve sebebi nüzullerden soyutlanmış olarak hazırlamıştır. Çünkü ona göre Kur'ân, evrensel olmasından dolayı başka metin ve rivayetlere bağlı kalınmadan çağa uygun tarzda yorumlanmalıdır. Zaten Muhammed Ali, kendi düşüncesini destekleyen bazı hadisler dışında hadislere de sıcak bakmayan bir isimdir.

Buna binâen Tefsirli Mealinde mucizeleri tamâmen akılcı bir mantıkla yorumlayarak, onların birer mucize olmadıklarını iddia etmiştir. İlk insanın Adem aleyhisselam olmadığı, bir çok Ademler bulunduğu ve bunun bir tür tanımlaması olduğundan bahsetmiş, hattâ İsa aleyhisselamın dahi babasının olduğunu iddiâ etmiştir. Cinleri inkâr ederek, "Cinler" ile kastın "uzaktan gelen cin gibi insanlar" olduğu tezini üretmiş, İslam'da recmin olmadığını, el kesmenin aslında hırsızın imkanlarının kesilmesi manasına geldiğini, Cihadın mücâdele anlamına atfen günümüzde sadece kalemle cihad yapılabileceğini iddiâ etmiştir.

Kendisi bunlar gibi (bize de tanıdık gelen) onlarca, hatta yüzlerce reformist görüşlere sahiptir.

Ayrıca bu tefsir **Muhammed Esed**'in meşhur tefsirinin de ilham kaynağı olmuştur. Esed (baskılardan veyâ tekfir edilmekten endişe ettiği için olsa gerek) kendi tefsirinde isim vermeden **The Holy Quran**'dan bolca intihalde

bulunmuştur. Bu gün memleketimizdeki modernist söylemlere ve bu tarzda yazılan tefsirli meallere de dolayısıyla temel anlamda kaynaklık etmiştir.!

Yazı için yararlandığım Kaynak;

*“Tefsir’de Heterodoksi-Kadıyânîlik ve Kuran” isimli yüksek lisans tezi. /
İlahiyatçı Dr. Hadiye Ünsal*